

Preek Jozua 5: 1 – 6: 2

Broeders, zusters,

Vandaag wil ik graag met u nadenken over een bijzondere ontmoeting van twee personen. De ene persoon is Jozua, de ander wordt in het Bijbelgedeelte dat we zojuist lazen de Bevelhebber van het leger van de HERE genoemd.

Eerst maar die eerste persoon: Jozua. Wat heeft 'ie een mooie naam, hè? Jozua, de HERE redt, betekent dat. In feite is het dezelfde naam als Jezus. Vandaar ook dat Hebreuwssprekende Messias-belijdende Joden de Here Jezus Joshua noemen.

Door hun zoon Jozua te noemen lieten Jozua's ouders blijken van wie zij hun hulp verwachten. Jozua is geboren in Egypte, in slavernij. En dan, in die situatie, je zoon 'de HERE redt' noemen is een getuigenis. En het is niet voor niets. Deze Jozua gaat een bijzondere opdracht uitvoeren. Mozes is gestorven en Jozua mag het Beloofde Land gaan innemen. Hij mag een sleutelrol vervullen in Gods verlossingsplan voor Zijn volk.

Jozua, een man met een bijzondere naam en een man met een bijzondere opdracht. In het begin van het Bijbelboek dat naar Jozua is genoemd lezen we hoe Jozua de opdracht krijgt om het Beloofde Land te gaan veroveren. Prachtige woorden spreekt God. *Elke plaats die uw voetzool betreedt, heb Ik u gegeven....niemand zal tegen u standhouden.... (1:3-7)*. Maar behalve dat God een krachtige opdracht geeft moet Hij Jozua ook aansporen. Tot drie keer toe moet God tegen hem zeggen: *wees sterk en en moedig, schrik niet (1:6,7,9)*. Dat was blijkbaar nodig. Ook deze Jozua is een gewoon mens, een mens die heen en weer geslingerd kan worden door z'n emoties. Al belooft God Hem duidelijk dat Hij Hem zal leiden, Jozua blijft een gewoon mens, met al zijn zwakheid. En wie herkent dat nou niet? Wij zijn niet van die krachtpatsers die altijd boven op de berg van ons geloof zitten. We zijn vaak zwak. Wie kent het niet? Je neemt je voor om serieus werk te maken van gebed en Bijbellezen, maar het schiet er zo weer bij in. Je valt in slaap terwijl je bidt, of je dwaalt af met je gedachten, of je verdoet je tijd met nutteloze dingen en het bidden schiet er gewoon weer bij in. Of we nemen ons voor om niet meer uit de slof te schieten als we boosheid voelen opkomen, maar steeds weer gaat het mis. Zo kunnen we nog wel even doorgaan. Steeds weer vervallen we weer in oude patronen. We nemen ons voor om God te vertrouwen voor altijd, maar o wee als het tegen zit. Je gezondheid wankelt, er zijn zorgen over je werk, of over je kinderen, of over je oude ouders....Waar is dan je

sterke geloof gebleven? En weet je, Jozua, die man met die mooie naam, die een gigantische opdracht van God kreeg is echt niet anders. Ook hij is gewoon mens, een mens die af en toe heen en weer geslingerd wordt.

Maar dat is nou precies hoe God werkt. Hij kiest wat voor mensen onaanzienlijk is, juist uit.

Wie had bijvoorbeeld ooit gedacht dat de opdracht tot wereldwijde zending in 33 na Chr. gegeven zou worden aan een paar Gallilese vissers, waarvan sommigen ook nog twijfelden. Alle volken bereiken....hoe dan? "Omdat Ik met je mee ga, dat is het verschil. Ik ga voor je uit!" zei Jezus.

God kiest gewone mensen. Wat voor Jozua geldt, geldt voor ieder ander mens die door God is aangesteld voor een bijzondere taak. Ook het geloof van voorgangers kan wankelen bij tegenslagen. Net zo goed.

Nou, Jozua dus ook. Het was nodig dat God hem opriep niet te vrezen, niet te sidderen. Want ga maar na. Nu moet het gaan beginnen. De Jordaan is overgestoken. Op een wonderbaarlijke manier, dat wel. Maar nu heeft God de opdracht gegeven om alle mannen te besnijden. De mannen die Egypte verlieten waren allemaal besneden, maar de jongetjes die onderweg in de woestijn geboren zijn niet. En dat moet nu eerst gebeuren. God wil het verbond vernieuwen, vandaar ook dat ook het Pascha gevierd wordt. Nu heeft een baby weinig last van een besnijdenis, maar een volwassen man kan daar goed ziek van worden. Denkt u maar aan die niet zo fraaie geschiedenis uit Genesis 34. Nadat één van de mannen uit het stadje Sichem Jakobs dochter Dina had verkracht, wilde hij haar tot vrouw nemen. Jakobs zonen wilden hier wel mee instemmen als alle mannen van de stad zich zouden laten besnijden. De mannen stemden in, maar drie dagen later, gingen twee zonen van Jakob de stad in en doodden iedere man in Sichem. Blijkbaar waren ze nog zo zwak van die besnijdenis dat ze geen weerstand konden bieden en een hele stad door twee mannen uitgeroeid kon worden.

En nu heeft Jozua dus te maken met een compleet leger dat een paar dagen niets kan beginnen. Alleen Jozua en Kaleb hebben de uittocht meegemaakt en waren dus al besneden. De rest van het leger waarschijnlijk niet.

Maar voor hem ligt een onneembare stad, Jericho. Jozua loopt wat rond. Als legerleider zal hij wel goed nagedacht hebben over de strijd die komen gaat. Hoe moet die stad toch ingenomen worden?

En terwijl Jozua bij Jericho de zaak liep te verkennen verschijnt hem een Man met een getrokken zwaard. Jozua loopt hem tegemoet en vraagt: “hoor je bij ons of bij onze tegenstanders?” De Man maakt zich bekend als de Bevelhebber van het leger van de HERE. Deze man is van een andere orde. Hij is niet van beneden maar van boven. Hij staat boven alles en iedereen. U hebt wel gezien dat de HSV vertaling niet man met een kleine letter schrijft maar met een hoofdletter. Nu kent de grondtaal, het Hebreeuws, geen hoofdletters, maar het laat meteen zien aan Wie de vertalers denken bij deze Man. Deze Man is God zelf, of beter gezegd, deze man is de Engel van de HERE, de Zoon van God in Oudtestamentische gedaante. Dit vraagt misschien enige uitleg.

De christelijke kerk gelooft in een drie-enige God, Vader, Zoon en Geest. Nu staat dat woordje drie-eenheid niet in de Bijbel. Dat woord is bedacht door geleerden om te omschrijven wat ze in de Bijbel hebben ontdekt, nl. dat God zowel Vader, Zoon als Geest is. Drie personen in één Wezen. Vandaar Drie-eenheid. De drie-enige God is er altijd geweest. Dus ook God de Zoon, die wij sinds Kerst mogen kennen als onze Here Jezus, was er voor Kerst ook al. In Zijn godheid was Hij er al, in Zijn mensheid is Hij er sinds Kerst. Gods Zoon was er ook al bij de schepping. Toen God zei: Laat ons mensen maken naar Ons beeld, toen was dat een overleg binnen de drie-eenheid. In het Oude Testament zien we dat een aantal keren de Engel des HEREN verschijnt. Bijvoorbeeld bij Abraham, vlak voordat Sodom en Gomorra verwoest zijn. Deze Engel spreekt met Abraham alsof Hij God zelf. In Gen. 18:26 staat: *Toen zei de HERE tegen Abraham.....* iets dergelijks zien we nu ook bij Jozua. In 6:2 staat: *toen zei de HERE tegen Jozua.....* terwijl het de Bevelhebber was die sprak. Met andere woorden, deze Man is de HERE zelf. Hij is God de Zoon, die hier verschijnt als de Bevelhebber van Gods leger. Jozua realiseert zich dat dit een bijzondere ontmoeting is en buigt zich diep neer. Deze houding van aanbidding zal een gelovige Israëliet alleen aannemen als hij met God zelf van doen heeft. Niemand anders komt aanbidding toe. Deze Bevelhebber is God zelf. De Bevelhebber geeft Jozua de opdracht om de schoenen van zijn voeten te doen, want de plaats waarop hij staat is heilig. Hier gebeurt precies hetzelfde als bij de roeping van Mozes bij de brandende braamstruik. Het moment dat God zich bekend maakt aan Mozes als JHWH – Ik ben die ik ben, Ik zal er zijn - en Mozes de opdracht krijgt om Gods oogappel Israël te bevrijden uit de slavernij van Egypte. Oog in oog met de levende God kun je alleen maar je schoenen uitdoen en plat op je gezicht gaan. Dat deed Mozes en dat doet

Jozua hier net zo.

En dan spreekt de HERE die bemoedigende woorden. *Ik heb Jericho met zijn koning en zijn strijdbare helden in uw hand gegeven.* God belooft voor Jozua uit te trekken. Hij voert de strijd. De inname van de stad is Zijn werk. God de Zoon, die eeuwen later tegen Zijn discipelen zal zeggen *'Ik ben met je alle dagen tot aan de voleinding der wereld'*, diezelfde Zoon van God zegt hier tegen Jozua *'ik heb Jericho aan jou gegeven'*. Ik ga voor je uit!

Maar er is ook verschil. Die Zoon van God, die hier voor Zijn volk uitgaat om de vijand te verslaan om het Beloofde Land onder zijn heerschappij te brengen heeft die kracht en macht juist afgelegd toe Hij hier op aarde als mens onder de mensen kwam. Jezus kwam toen niet op aarde om te vechten met een zwaard, maar Hij kwam als een kwetsbaar Lam. Hij sloeg niet, maar Hij liet zich slaan. Als Jezus gewild had, had Hij kunnen beschikken over een machtig engelenleger. Hij had kunnen voorkomen dat ze Hem spuugden, sloegen, bespotten en kruisigden, maar dat deed Hij niet. Hij koos ervoor om in onze plaats ten onder te gaan. Hij gaf Zijn goddelijk gelaat voor zondig speeksel, Hij gaf Zijn rug om de klappen op te vangen, Hij gaf Zijn leven om te sterven aan ons onrecht. Hij koos er heel bewust voor om in onze plaats kapot te gaan aan de rottigheid van deze wereld. Hij kwam niet in kracht maar in zwakheid. Alleen zo kon de weg weer vrij gemaakt tot Gods hart. Het moest door de crisis van het kruis en het graf heen naar de overwinning.

Zo moest het gaan. Om het mogelijk te maken dat deze Bevelhebber van het hemelse leger definitief zal komen afrekenen met Gods vijanden moest er eerst afgerekend worden met zonde en dood. En Goddank.....dat is gebeurd. Jezus, die kwam als een kwetsbaar Lam heeft overwonnen. Hij betaalde de losprijs in onze plaats. En het is diezelfde Zoon van God die tegen ons zegt dat niets ons van Zijn liefde kan scheiden. Hij blijft bij ons....tot aan de voleinding van de wereld. Dat belooft Hij.

Broeders en zusters,

We hebben als gemeente de mooie gewoonte om in de eerste week van het nieuwe jaar een week van gebed te houden. Een goede gewoonte om samen te bidden. Met elkaar dragen we zo elkaar en het werk van de gemeente aan God op. Vorige week is als voorbereiding op de week van gebed stilgestaan bij de geschiedenis waarbij

Mozes bad tijdens de strijd tegen de Amalekieten. Terwijl Mozes bad ondersteunden Aäron en Hur de armen van Mozes. Deze geschiedenis heeft ons laten zien hoe belangrijk het is dat wij als mensen onze plaats innemen. Mozes had zijn beide broeders als ondersteuning nodig. En zo hebben wij ook elkaar nodig. We hebben elkaars gebed nodig. De kerkenraad kan niet zonder uw gebed. Onze jongeren kunnen niet zonder uw gebed. Onze zieken kunnen niet zonder uw gebed. We zien dat wij mensen allemaal een verantwoording hebben om onze plaats in te nemen. Dat zou je onze menselijke verantwoording kunnen noemen.

Maar dat neemt niet weg dat alles wat we doen Gods werk is. Er is dus een menselijke kant en een goddelijke kant. De menselijke kant is: we mogen bidden, we mogen met God meedoen in Zijn grote plan. We mogen samen Gods handen en voeten zijn in de uitbreiding van Gods verlossingswerk. En het is goed om elkaar daartoe aan te sporen.

Maar er ook een goddelijke kant. Het is Zijn werk. Het is niet ons werk, het is Gods werk. Hij voert de strijd voor Jozua en Israël. Terwijl het volk zijn rondjes om de muren van Jericho liep was het God die de muren van Jericho als een kaartenhuis liet omvallen. Het leger van de HERE onder aanvoering van de grote Bevelhebber ging voor Jozua uit.

En dat mogen we ook geloven voor onze gemeente. Dat is de reden waarom we zo'n gebedsweek hebben gehouden. Dat is de reden waarom er gebedssamenkomsten zijn in de gemeente. De wekelijkse bidstond, de vrouwengebedsgroep, de groep die samenkomt om voor zending te bidden, de spontane bidstonden als er iemand ziek is in de gemeente. Het is niet ons werk, maar het werk van God. En door te bidden mogen we met Hem meedoen. De handen vouwen en de handen uit de mouwen voor Gods mooie werk.

En weet u, die mensen die afgelopen week kwamen bidden waren allemaal heel gewone mensen. Net als Jozua. Geen geestelijke mannetjesputters, maar kwetsbare mensen. Niet allemaal op de top van de berg, maar mensen die net als Petrus zeggen: Heer....., waar moeten we anders heen? U hebt woorden van eeuwig leven. We strekken ons naar U uit. Met al onze twijfels, met ons klein geloof, met onze worstelingen zijn we gekomen en hebben ons gemeenteleven aan God opgedragen. We klampen ons vast aan de woorden van die goddelijke Bevelhebber aan Jozua: Ik ga met je mee! Ik ga voor je uit.

Zo hebben we al onze gemeentelijke activiteiten bij God neer gelegd. Jezus zegt: het

is Mijn werk, vertrouw er maar op....Ik ga voor jullie uit. Zo hebben we ook onze zieken en rouwdragenden aan God voorgelegd. Jezus zegt: vertrouw er maar op....Ik ga met ze mee.

Zo hebben we ook onze kinderen aan God voorgelegd. Jezus zegt: Ik hou nog veel meer van ze dan jij ooit zou kunnen doen. Ze zijn mij alles waard. Vertrouw er maar op. Ik ga met ze mee door het leven heen. Blijf jij maar bidden, dan doe ik het werk. Zo hebben we ook onze zendingswerkers aan God opgedragen. Ook voor dit bijzondere werk mogen we er vast op rekenen dat God zelf meegaat. De woorden 'Ik ben met je alle dagen.....' zijn niet voor niets gekoppeld aan het zedingsbevel. Wie daarin bezig is mag weten dat God meegaat en in alle opzichten zal voorzien, ook in materiële zin.

Broeders, zusters,

God zoekt geen geestelijke mannetjesputters. Hij zoekt gewone mensen, die net als Jozua het af en toe nodig hebben om te horen dat ze niet hoeven te sidderen. Maar Hij zoekt ook mensen die in al hun zwakheid met hun lege handen bij God komen en vragen of Hij die handen wil vullen.

Bemoedigend dat Jozua het mocht zien dat de muren van Jericho ondersteboven gingen. Zo lang hij naar de omstandigheden keek, zag hij alleen zijn zwakke leger, met zieke, besneden mannen, en hij zag een onneembare stad, met gigantische muren met daarin een sterk leger, maar toen Hij de hemelse Bevelhebber tegenkwam zag Hij met andere ogen.

Zulke ogen hebben we allemaal nodig. Ogen die op Jezus zien. Maarten Luther kende die ervaring toen hij het bekende 'Een vaste burcht' schreef. Persoonlijk zing ik het derde couplet niet graag. Maar wat hij in de eerste twee coupletten schrijft is me uit het hart gegrepen. Luther keek niet naar de omstandigheden, maar hij keek omhoog. En toen zag hij het:

Ons staat de sterke held ter zij, die God ons heeft verkoren.

Vraagt gij Zijn naam zo weet dat Hij de Christus heet.

Gods eengeboren Zoon, verwinnaar op de troon.

De zege is ons beschoren!

Die sterke Held heeft Jozua mogen ontmoeten. Die sterke Held gaat voor ons uit het nieuwe jaar in. Zullen we elkaar maar helpen om ons oog op Hem gericht te houden?

AMEN

Januari 2018
G.P. Hartkamp
Wapenveld